A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. október 3.*

„Előzetes döntéshozatal – Közbeszerzési szerződések – 2014/24/EU irányelv – A 12. cikk (1) bekezdése – Időbeli hatály – A tagállamoknak a szolgáltatásnyújtás módjának megválasztására vonatkozó szabadsága – Korlátok – Úgynevezett »in house« odaítélés tárgyát képező közbeszerzési szerződések – »In house« ügylet – Egy közbeszerzési szerződés és egy »in house« ügylet közötti átfedés”

A C-285/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2018. április 25-én érkezett, 2018. április 13-i határozatával terjesztett elő

a **Kauno miesto savivaldybė**,

a **Kauno miesto savivaldybės administracija**

által indított,

az **UAB „Irgita**”,

az **UAB „Kauno švara**”

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, K. Jürimäe, D. Šváby (előadó), S. Rodin és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Kauno miesto savivaldybės administracija képviseletében kezdetben: L. Ziferman advokatė, M. Dobilas és A. Mikočiūnienė advokato padėjėjai, később: K. Kačerauskas, V. Vaitkutė Pavan advokatai és A. Mikočiūnienė advokato padėjėja,

– az UAB „Irgita” képviseletében D. Pakėnas advokatas,

* Az eljárás nyelve: litván.

– az UAB „Kauno švara” képviseletében V. Masiulis advokatas,

– a litván kormány képviseletében K. Dieninis, R. Butvydytė, J. Prasauskienė és R. Krasuckaitė, meghatalmazotti minőségben,

– az észt kormány képviseletében N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. L. Kalėda, P. Ondrůšek és L. Haasbeek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. május 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) 1. cikke (2) bekezdése a) pontjának, a közbeszerzésről és a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.) 1., 12. és 18. cikkének, az EUMSZ 18., EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikknek, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 36. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Kauno miesto savivaldybė (Kaunas város önkormányzata [Litvánia], a továbbiakban: Kaunas város) és a Kauno miesto savivaldybės administracija (Kaunas város önkormányzati hivatala, a továbbiakban: ajánlatkérő szerv) által az UAB „Kauno švara” és az ajánlatkérő szerv közötti, szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés megkötése tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2014/24 irányelv (1), (2), (5), (7), (31) és (32) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(1) A közbeszerzési szerződések tagállami hatóságok által vagy nevében történő odaítélésének meg kell felelnie az [EUM]-Szerződés alapelveinek, különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának és a szolgáltatásnyújtás szabadságának, valamint az ezekből származó elveknek, mint például az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés tilalma, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elvének. Ugyanakkor a bizonyos értéket meghaladó közbeszerzési szerződések tekintetében a nemzeti közbeszerzési eljárásokat koordináló rendelkezéseket kell megállapítani annak érdekében, hogy az említett elvek a gyakorlatban is érvényesüljenek, és a közbeszerzés területén biztosítva legyen a verseny.

(2) A közbeszerzés kulcsszerepet játszik az »Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája« című, 2010. március 3-i bizottsági közleményben meghatározott Európa 2020 stratégiában […] mint a közforrások leghatékonyabb felhasználásának biztosításához, egyúttal intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés eléréséhez alkalmazandó egyik piaci alapú eszköz.

Ezért a közbeszerzési szabályokat, amelyeket [a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról {helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról} szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.)],valamint a [2004/18] irányelv alapján fogadtak el, felül kell vizsgálni és modernizálni kell a közkiadások hatékonyságának növelése érdekében, elősegítve különösen a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k) a közbeszerzésben való részvételét, valamint annak érdekében, hogy a beszerzők jobban fel tudják használni a közbeszerzést a közös társadalmi célok támogatására. Szükség van ezenkívül az alapfogalmak tisztázására a jogbiztonság érdekében, valamint [a Bíróság] vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata egyes aspektusainak beépítésére.

[…]

(5) Emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv egyetlen rendelkezése sem kötelezi a tagállamokat arra, hogy alvállalkozásba adják vagy kiszervezzék azon szolgáltatások nyújtását, amelyeket maguk kívánnak nyújtani, illetve amelyeket az ezen irányelv szerinti közbeszerzési szerződésektől eltérő módon kívánnak megszervezni. […]

[…]

(7) Végezetül emlékeztetni kell arra, hogy ez az irányelv nem sérti az állami, területi és települési hatóságok azon szabadságát, hogy – az uniós jognak megfelelően és közpolitikai céljaik teljesítése érdekében – meghatározzák az általános gazdasági érdekű szolgáltatások fogalmát, azok körét és a nyújtandó szolgáltatás jellemzőit, beleértve a szolgáltatás minőségével kapcsolatos feltételeket is. Ezen irányelv nem sérti továbbá az állami, területi és települési hatóságok arra vonatkozó hatáskörét, hogy az [EUMSZ 14. cikknek] és az EUMSZ-hez és az [EUSZ-hez] csatolt, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyvnek megfelelően általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat nyújtsanak, rendeljenek meg és finanszírozzanak. Ezenkívül az irányelv nem foglalkozik az általános gazdasági érdekű szolgáltatások finanszírozásával, és nem vonatkozik a tagállamok által – különösen szociális területen – az [Európai] Unió versenyjogi szabályaival összhangban működtetett támogatási rendszerekre.

[…]

(31) Jelentős a jogbizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy a közszférába tartozó szervezetek közötti szerződésekre milyen mértékben vonatkozzanak a közbeszerzési szabályok. A tagállamok – sőt az ajánlatkérő szervek is – eltérően értelmezik [a Bíróság] vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. Ezért szükséges annak tisztázása, hogy a közszférán belül kötött szerződésekre mely esetekben nem alkalmazandók a közbeszerzési szabályok.

E kérdés tisztázását [a Bíróság] vonatkozó ítélkezési gyakorlatában meghatározott elveknek kell vezérelniük. Önmagában az a tény, hogy egy megállapodásban mindkét fél közjogi hatóság, nem zárja ki a közbeszerzési szabályok alkalmazását. A közbeszerzési szabályok alkalmazása ugyanakkor nem képezheti akadályát annak, hogy a hatóságok saját forrásaik felhasználásával lássák el a rájuk bízott közszolgáltatási feladatokat, amibe beletartozik a más hatóságokkal folytatott együttműködés lehetősége is.

Biztosítani kell, hogy a mentesített közszférabeli szervek közötti együttműködés ne eredményezze a verseny torzulását a magánszféra gazdasági szereplői viszonylatában, amennyiben valamely magánszolgáltatót versenyelőnyhöz juttat versenytársaihoz képest.

A kontrollált [helyesen: az irányított] jogi személyeknek odaítélt közbeszerzési szerződésekre nem kell alkalmazni az ebben az irányelvben előírt eljárásokat, amennyiben az ajánlatkérő szerv az érintett jogi személy fölött olyan kontrollt [helyesen: az irányítást] gyakorol, amely a saját részlegei fölötti kontrollhoz [helyesen: irányításhoz] hasonló, feltéve, hogy a kontrollált [helyesen: az irányított] jogi személy a tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt [helyesen: az irányítást] gyakorló ajánlatkérő szerv vagy az ezen ajánlatkérő szerv által kontrollált [helyesen: irányított] más jogi személyek által rá bízott feladatok teljesítésével összefüggésben végzi, függetlenül attól, hogy ki a szerződésteljesítés kedvezményezettje.

[…]”

4 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” című 1. cikkének (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon szabadságát, hogy az uniós joggal összhangban meghatározzák, mit tekintenek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, hogyan kell e szolgáltatásokat megszervezni és finanszírozni az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban, és milyen konkrét kötelezettségeknek kell megfelelniük. Ez az irányelv ugyanígy nem érinti a közjogi hatóságok jogát annak eldöntésére, hogy az [EUMSZ 14. cikk] és a 26. számú jegyzőkönyv alapján saját maguk kívánják-e elvégezni a közfeladatokat, és ha igen, miként és milyen mértékben.”

5 Az említett irányelv 12. cikke, amely „[a] közszférába tartozó szervezetek közötti közbeszerzési szerződések[re]” vonatkozik, (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Az ajánlatkérő szervek által egy magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó jogi személynek odaítélt közbeszerzési szerződés nem tartozik ezen irányelv hatálya alá az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

a) az ajánlatkérő szerv olyan kontrollt [helyesen: irányítást] gyakorol az érintett jogi személy felett, amely hasonló ahhoz a kontrollhoz [helyesen: az irányításhoz], amelyet saját szervezeti egységei felett gyakorol;

b) a kontrollált [helyesen: az irányított] jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt [helyesen: az irányítást] gyakorló ajánlatkérő szerv által vagy az ajánlatkérő szerv kontrollja [helyesen: irányítása] alatt működő más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése teszi ki; és

c) nincs közvetlen magántőke-részesedés a kontrollált [helyesen: az irányított] jogi személyben az olyan nem kontrolláló [helyesen: irányítást nem biztosító] és nem blokkoló jellegű magántőke-részesedés kivételével, amely a nemzeti jogszabályi előírások teljesítésére szolgál a Szerződéssel összhangban, és amely nem jár befolyással a kontrollált [helyesen: az irányított] jogi személy felett.

[…]”

6 A 2014/24 irányelvnek „A szerződések odaítélésének elvei” címet viselő 18. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetés nélküli] bánásmódban részesítik, továbbá átlátható és arányos módon járnak el.

A beszerzést nem lehet azzal a szándékkal kialakítani, hogy az adott beszerzés kikerüljön a jelen irányelv hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. Akkor tekintendő úgy, hogy fennáll a verseny mesterséges korlátozásának esete, ha azzal a szándékkal határozták meg a beszerzés feltételeit, hogy ezzel egyes gazdasági szereplők méltánytalan előnyhöz jussanak, vagy ilyen hátrányt szenvedjenek.”

7 A 2014/24 irányelv 91. cikkének első bekezdése értelmében ezen irányelv 2016. április 18-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 2004/18 irányelvet.

A litván jog

8 A Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (a közbeszerzési szerződésekről szóló litván törvény, a továbbiakban: közbeszerzési törvény) 2014. január 1-jétől 2017. július 1-jéig hatályos változata 10. cikkének (5) bekezdése szerint „in house” ügyletre „csak akkor írható ki közbeszerzési eljárás […], ha [a közbeszerzési hatóság] ehhez hozzájárulását adta”.

9 A közbeszerzésekről szóló törvény 2017. július 1-jétől hatályos változatának 10. cikke előírja:

„(1) E törvény rendelkezései nem alkalmazandók az ajánlatkérő szerv által egy másik ajánlatkérő szervvel megkötött »in house« ügyletekre az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

1) az ajánlatkérő azzal azonos irányítást gyakorol a másik ajánlatkérő felett, mint amelyet saját szervezeti egységei vagy szervei felett gyakorol, meghatározó befolyással rendelkezik annak stratégiai céljai és jelentős döntései tekintetében; ideértve a hosszú távú beruházásokra, az átruházásra, a bérletre, a zálogjogra, a jelzálogra vonatkozó döntéseket; részesedések más gazdasági egységekben való megszerzését vagy azok átruházását; egy másik jogalany valamely üzletága igazgatásának átruházását. Az ilyen irányítás úgy is fennállhat, ha azt egy másik, az ajánlatkérő szerv által irányított jogi személy gyakorolja.

2) az irányítást gyakorló ajánlatkérő szervvel vagy az ajánlatkérő szerv irányítása alatt működő jogi személyekkel kötött és az ajánlatkérő szerv, illetve az említett jogi személyek igényeinek kielégítését szolgáló vagy feladatainak ellátását lehetővé tevő szerződésekből származó bevétel az irányított ajánlatkérő szerv megelőző három üzleti évben elért, adásvételi szerződésekből származó átlagos bevételének több mint 80%-át teszi ki. Ha az irányított ajánlatkérő a tevékenységét kevesebb mint három éve végzi, az eredményeit az üzleti terve alapján kell megbecsülni.

3) nincs közvetlen magántőkerészesedés az irányított ajánlatkérő szervben.

(2) »In house« ügylet csak abban a kivételes esetben köthető, ha a jelen cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek, és a szolgáltatások folyamatossága, jó minősége és elérhetősége nem biztosítható azok közbeszerzési eljárásban történő beszerzése esetén.

[…]

(5) Nem köthetnek »in house« ügyletet azok a közvállalkozások, részvénytársaságok és korlátolt felelősségű társaságok, amelyekben az állami részesedés a szavazatok több mint felét biztosítja legfőbb szervük ülésén.”

10 A 1999. március 23-i Lietuvos Respublikos konkurencijos istatymas (a Litván Köztársaság versenyről szóló törvénye) (Žin., 1999., 30–856. sz., a továbbiakban: versenytörvény) 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Litván Köztársaságban folytatott gazdasági tevékenységek szabályozásával kapcsolatos feladataik ellátása során a közigazgatási szervek biztosítják a tisztességes verseny szabadságát.

(2) A közigazgatási szervek nem fogadhatnak el olyan jogi aktusokat, és nem hozhatnak más olyan döntést, amellyel előnyt biztosítanak bármely önálló gazdasági szereplőnek vagy azok csoportjainak, vagy hátrányos megkülönböztetésben részesítik ezeket, és amellyel különbséget teremtenek vagy teremthetnek valamely érintett piacon versengő gazdasági szereplők versenyfeltételeiben, kivéve ha a versenyfeltételekben fennálló különbség nem kerülhető [a jogszabályok] betartása mellett.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 2014. február 7-én az ajánlatkérő szerv hirdetményt tett közzé a Kaunas város ligeteinek, erdőinek és fás parkjainak gondozására és kezelésére irányuló szolgáltatások tárgyában.

12 Ezt a három részből álló szerződést teljes egészében összességében az Irgita részére ítélték oda, és annak alapján 2014. március 18–án három évre, azaz 2017. március 18-ig szóló, kaszálásra vonatkozó szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződést írtak alá.

13 E szerződés előírta azon szolgáltatások maximális mennyiségét, amelyek az Irgitától megrendelhetők. Az ajánlatkérő azonban nem vállalt felelősséget arra, hogy az említett szerződésben szereplő valamennyi szolgáltatást, vagy a szolgáltatások ott előírt teljes mennyiségét meg fogja rendelni. Ezenkívül az ajánlatkérő szervnek csak ténylegesen nyújtott szolgáltatásokért kellett díjazást fizetnie az Irgita részére az ugyanezen szerződésben előírt díjaknak megfelelően.

14 2016. április 1-jén az ajánlatkérő szerv kérte a Viešųjų pirkimų tarnyba (közbeszerzési hatóság, Litvánia) arra vonatkozó hozzájárulását, hogy a Kauno švarával lényegében azokhoz hasonló szolgáltatásokra vonatkozó „in house” ügyletet kössön, mint amelyek teljesítésével az Irgitát a 2014. március 18–i szerződéssel megbízták.

15 A Kauno švara, amely jogi személyiséggel rendelkezik, az ajánlatkérő irányítása alatt, annak kizárólagos tulajdonában áll. Ezenkívül 2015–ben forgalmának 90,07%-át úgy érte el, hogy tevékenységét kizárólag az ajánlatkérő javára folytatta.

16 A közbeszerzési hatóság 2016. április 20-án engedélyezte a Kauno švara és az ajánlatkérő szerv között az érintett szolgáltatások nyújtása céljából létrejött szerződés megkötését, ugyanakkor az utóbbit arra kötelezte, hogy az említett szerződés megkötését megelőzően értékelje e szolgáltatások közbeszerzési eljárás megszervezése útján történő beszerzésének lehetőségét. Mindenesetre az ajánlatkérő köteles volt a versenytörvény 4. cikke (2) bekezdésének megfelelően eljárni.

17 2016. május 3-én a Kaunas város úgy határozott, hogy a Kauno švarával kaszálásra irányuló szolgáltatásnyújtási szerződést köt, és meghatározta a teljesítendő szolgáltatások díját (a továbbiakban: vitatott határozat).

18 2016. május 19-én az ajánlatkérő és a Kauno švara megkötötte az említett szerződést (a továbbiakban: vitatott szerződés). E szerződés, amelynek az időtartamát öt évben határozták meg, többek között azt írja elő, hogy a szolgáltatásokra vonatkozó megrendelések az ajánlatkérő szerv szükségleteitől függnek, a szolgáltatások díjazására a szerződésben megállapított díjak szerint kerül sor, és hogy a szerződés időtartama meghosszabbítható.

19 2016. május 20-én az Irgita keresetet indított a vitatott határozattal és a vitatott szerződéssel szemben a hatáskörrel rendelkező litván elsőfokú bíróság előtt. E kereset keretében azt állította, hogy a közte és az ajánlatkérő között 2014. március 18–én létrejött szerződésre tekintettel az ajánlatkérő nem köthette meg a vitatott szerződést.

20 Miután keresetét első fokon elutasították, az Irgita pernyertes lett a Lietuvos apeliacinis teismas (Litvánia fellebbviteli bírósága) előtt, amely 2017. október 4-i határozatával hatályon kívül helyezte a vitatott határozatot, és semmisnek nyilvánította a vitatott szerződést.

21 E bíróság megállapította, hogy a közbeszerzésekről szóló törvény 2014. július 1-jétől 2017. július 1-jéig hatályos változata 10. cikkének (5) bekezdésében szereplő, „in house” ügylet megkötésére való jogosultság nem térhet el a versenytörvény 4. cikkének (2) bekezdésében kimondott arra vonatkozó tilalmaktól, hogy korlátozzák a gazdasági szereplők közötti versenyt, előjogokat biztosítsanak a gazdasági szereplők egyikének, a többieket pedig hátrányosan megkülönböztessék. Márpedig a vitatott szerződés jogellenes, mivel többek között az Irgitához intézett, szolgáltatásokra vonatkozó megrendelések mennyiségének csökkenését eredményezte, és egy „in house” ügylet objektív szükséglet nélkül történő megkötésével az ajánlatkérő az irányítása alatt álló vállalkozásnak olyan előjogokat biztosított, amelyek alkalmasak arra, hogy a gazdasági szereplők közötti versenyfeltételeket a Kaunas város erdőterületei fenntartásának piacán torzítsák.

22 A Kaunas város és az ajánlatkérő által előtte megindított felülvizsgálati eljárás keretében a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia legfelsőbb bírósága) megállapítja egyrészt, hogy a vitatott szerződés egyértelműen „in house” ügylet, másrészt pedig, hogy az alapügy az „in house” ügyletek és a független gazdasági szereplők közötti szabad verseny elvének tiszteletben tartása közötti kapcsolat általános kérdését veti fel.

23 Egyébiránt megjegyzi, hogy 2011 végétől 2015 közepéig a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) ítélkezési gyakorlata úgy szilárdult meg, hogy az 1999. november 18–i Teckal ítéletben (C-107/98, EU:C:1999:562) meghatározott feltételeknek megfelelő „in house” műveletek jogszerűek. Ugyanakkor 2015 közepétől, figyelemmel többek között a Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (a Litván Köztársaság alkotmánybírósága) két végzésére, a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) az „in house” ügyletek jogszerűségét nem csupán a 1999. november 18-i Teckal ítéletben (C-107/98, EU:C:1999:562) szereplő kritériumok tiszteletben tartásától, hanem a többek között a versenyjogból eredő egyéb értékelési szempontok teljesítésétől is függővé tette. E kritériumok között szerepel többek között a szolgáltatás folyamatossága, jó minősége és hozzáférhetősége, valamint a tervezett „in house” ügyletnek egyrészt a többi gazdasági szereplővel szembeni egyenlő bánásmódra, másrészt ez utóbbiak azon lehetőségre gyakorolt hatások, hogy e szolgáltatások nyújtásáért versenyezzenek.

24 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az „in house” ügylet fogalma az uniós jog önálló fogalma, amennyiben az 1999. november 18-i Teckal ítéletre (C-107/98, EU:C:1999:562) tekintettel úgy tűnik, hogy a „közbeszerzési szerződés” általános fogalmából ered. Márpedig tekintettel arra, hogy e fogalom meghatározása nem tartalmaz utalást a tagállamok jogára, az említett fogalom az uniós jog hatálya alá tartozik, amint az a 2007. január 18-i Auroux és társai ítéletből (C-220/05, EU:C:2007:31) kitűnik.

25 Ezenkívül a 2014/24 irányelv (2), (31) és (32) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 12. cikkéből következik, hogy valamely „in house” ügylet e cikk értelmében vett jogszerűsége kizárólag az 1999. november 18-i Teckal ítéletben (C-107/98, EU:C:1999:562) meghatározott feltételektől függ, ami kizárja egyéb tényezők figyelembevételét, és arra utal, hogy a 2014/24 irányelv az „in house” ügyleteket szigorúan harmonizálja.

26 A kérdést előterjesztő bíróság azonban nem zárja ki, hogy a tagállamok megőriznek bizonyos mérlegelési mozgásteret. E tekintetben a 2014/24 irányelv 1. cikkének (4) bekezdése értelmében ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon szabadságát, hogy az uniós joggal összhangban meghatározzák,

mit tekintenek „általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak”, hogyan kell e szolgáltatásokat megszervezni és finanszírozni az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban, és milyen konkrét kötelezettségeknek kell megfelelniük. Ez az irányelv ugyanígy nem érinti a közjogi hatóságok jogát annak eldöntésére, hogy az EUMSZ14. cikk és a 26. számú jegyzőkönyv alapján saját maguk kívánják-e elvégezni a közfeladatokat, és ha igen, miként és milyen mértékben. A Charta 36. cikke továbbá kimondja, hogy az Unió – a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban foglaltak szerint és a Szerződésekkel összhangban – elismeri és tiszteletben tartja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést az Unió társadalmi és területi kohéziójának előmozdítása érdekében.

27 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az „in house” ügyletek megkötését az egyértelműség, az előreláthatóság és a bizalomvédelem követelményének tiszteletben tartásától tegyék függővé, feltéve hogy e követelményeket a jogszabályaik egyértelműen előírják, és azok nem kizárólag az ítélkezési gyakorlatból erednek.

28 Ráadásul, még abban az esetben is, ha a nemzeti bíróságok az „in house” ügyletek megvalósítására vonatkozó korlátozásokat írhatnak elő, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak e korlátozások megalapozottsága tekintetében. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis a Lietuvos apeliacinis teismas (Litvánia fellebbviteli bírósága) érvelése az ajánlatkérő azon jogának megkérdőjelezését eredményezi, hogy a 1999. november 18-i Teckal ítéletben (C-107/98, EU:C:1999:562) kimondott kritériumoknak megfelelő „in house” ügyletet valósítson meg, amennyiben az irányított gazdasági szereplőtől eltérő más gazdasági szereplők képesek az érintett szolgáltatásokat teljesíteni.

29 E körülményekre figyelemmel a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A jelen ügy körülményei között a 2004/18 irányelv vagy a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozik-e az „in house” ügylet, ha a vitatott „in house” ügylet megkötésére irányuló eljárások, többek között a közigazgatási eljárás, akkor indultak meg, amikor a 2004/18 irányelv még hatályban volt, de a szerződés megkötésére 2016. május 19-én került sor, [azt követően, hogy] a 2004/18 [irányelvet már hatályon kívül helyezték]?

2) Feltéve, hogy a [vitatott] „in house” ügylet a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozik:
   a) A Bíróság Teckal ítéletére (C-107/98, EU:C:1999:562), Jean Auroux és társai ítéletére (C-220/05, EU:C:2007:31), ANAV ítéletére (C-410/04, EU:C:2006:237) és egyéb ítéleteire tekintettel úgy kell-e értelmezni különösen az irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy az »in house« ügylet fogalma az uniós jog hatálya alá tartozik, és hogy e fogalom tartalmára és alkalmazására nem gyakorol hatást a tagállamok nemzeti joga többek között az ilyen ügyletek megkötésére vonatkozó olyan korlátozások révén, mint amilyen például az a feltétel, hogy a közbeszerzési szerződések nem képesek biztosítani a [nyújtott] szolgáltatások minőségét, elérhetőségét és folyamatosságát?
   b) [A második kérdés a) részére] adandó nemleges válasz esetén, vagyis ha az »in house« ügylet fogalma részben vagy egészben a tagállamok jogának hatálya alá tartozik, úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv fent említett rendelkezését, hogy a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az »in house« ügyletek megkötésére vonatkozó (az uniós jogban és a Bíróság e jogot értelmező ítélkezési gyakorlatában foglaltakat meghaladó) korlátozások vagy további feltételek bevezetését illetően, de e mérlegelési jogkört csak konkrét és egyértelmű pozitív közbeszerzési jogi rendelkezések útján gyakorolhatják?

3) Feltéve, hogy a [vitatott] »in house« ügylet a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozik:
   a) A Bíróság Teckal ítéletére (C-107/98, EU:C:1999:562), Jean Auroux és társai ítéletére (C-220/05, EU:C:2007:31), ANAV ítéletére (C-410/04, EU:C:2006:237) és egyéb ítéleteire tekintettel úgy kell-e értelmezni különösen az irányelv 1. cikke (4) bekezdésének és 12. cikkének, valamint a

Charta 36. cikkének rendelkezéseit – együttesen vagy külön-külön –, hogy az »in house« ügylet fogalma az uniós jog hatálya alá tartozik, és hogy e fogalom tartalmára és alkalmazására nem gyakorol hatást a tagállamok nemzeti joga többek között az ilyen ügyletek megkötésére vonatkozó olyan korlátozások révén, mint amilyen például az a feltétel, hogy a közbeszerzési szerződések nem képesek biztosítani a nyújtandó szolgáltatások minőségét, elérhetőségét és folyamatosságát?

b) [A harmadik kérdés a) részére] adandó nemleges válasz esetén, vagyis ha az »in house« ügylet fogalma részben vagy egészben a tagállamok jogának hatálya alá tartozik, úgy kell-e értelmezni a 2014/24 irányelv 12. cikkének rendelkezéseit, hogy a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az »in house« ügyletek megkötésére vonatkozó (az uniós jogban és a Bíróság e jogot értelmező ítélkezési gyakorlatában foglaltakat meghaladó) korlátozások vagy további feltételek bevezetését illetően, de e mérlegelési jogkört csak konkrét és egyértelmű pozitív közbeszerzési jogi rendelkezések útján gyakorolhatják?

4) Függetlenül attól, hogy melyik irányelv alkalmazandó a vitatott »in house« ügyletre, úgy kell-e értelmezni a közbeszerzési beszállítókkal szembeni egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmód és az átláthatóság elvét (a 2004/18 irányelv 2. cikke és a 2014/24 irányelv 18. cikke), az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés általános tilalmát (EUMSZ 18. cikk), a letelepedés szabadságát (EUMSZ 49. cikk), a szolgáltatásnyújtás szabadságát (EUMSZ 56. cikk), a kizárólagos jogok vállalkozások részére történő biztosításának lehetőségét (EUMSZ 106. cikk), valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatát ([1999. november 18-i Teckal ítélet, C-107/98, EU:C:1999:562; 2006. április 6-i ANAV ítélet, C-410/04, EU:C:2006:237; 2009. szeptember 10-i Sea ítélet, C-573/07, EU:C:2009:532; 2016. december 8-i Undis Servizi ítélet, C-553/15, EU:C:2016:935] és egyéb ítéletek), hogy az ajánlatkérő szerv és a tőle jogilag elkülönült jogalany által megkötött »in house« ügylet, ha az ajánlatkérő szerv olyan irányítást gyakorol e jogalany felett, amely hasonló ahhoz az irányításhoz, amelyet saját szervezeti egységei felett gyakorol, és ha e jogalany a tevékenységének lényeges részét az ajánlatkérő szerv javára végzi, önmagában jogszerű, többek között nem sérti a többi gazdasági szereplő tisztességes versenyhez való jogát, nem jelent hátrányos megkülönböztetést e többi szereplővel szemben, és nem biztosít előnyöket az »in house« ügyletet megkötő irányított jogalanynak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

30 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2004/18 irányelv vagy a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozik-e az olyan helyzet, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyben az ajánlatkérő olyan jogi személy részére ítélt oda egy közbeszerzési szerződést, amely felett a saját szervei felett gyakoroltho hasonló irányítást gyakorol, olyan eljárás keretében, amelyet akkor indítottak meg, amikor a 2004/18 irányelv még hatályban volt, és amelynek alapján az említett irányelv hatályon kívül helyezését követően kötöttek szerződést.

31 Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az alkalmazandó irányelv főszabály szerint az, amelyik abban az időpontban van hatályban, amikor az ajánlatkérő szerv kiválasztja az általa követendő eljárást, és véglegesen eldönti, hogy fennáll-e egy előzetes versenyeztetési kötelezettség a közbeszerzési szerződés odaítélésénél (lásd különösen: 2014. július 10-i Impresa Pizzarotti ítélet, C-213/13, EU:C:2014:2067, 31. pont; 2016. április 7-i Partner Apelski Dariusz ítélet, C-324/14, EU:C:2016:214, 83. pont).

32 Mivel a 2004/18 irányelv a 2014/24 irányelv 91. cikke első bekezdésének megfelelően 2016. április 18-i hatállyal hatályát vesztette, meg kell vizsgálni, hogy az ajánlatkérő ebben az időpontban már hozott–e az alapügyben jogerős határozatot „in house” ügylet megkötéséről.

33 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az ajánlatkérő 2016. április 1-jén kérelmet nyújtott be a közbeszerzési hatósághoz az alapügyben szóban forgó „in house” ügylet megkötéséhez való hozzájárulás megszerzése érdekében, és hogy ezt a hozzájárulást 2016. április 20-án, azaz a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezését követően adták meg a számára.

34 Ennélfogva, amint arra a főtanácsnok az indítványának 34. pontjában rámutatott, mivel a közbeszerzési hatóság a hozzájárulását a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezését követően adta meg, az alapügyben szóban forgó helyzet szükségszerűen a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozik.

35 Ezenkívül, amennyiben ezen hozzájárulás annak a lehetőségnek az ajánlatkérő általi értékelésétől függött, hogy az alapügyben szóban forgó szolgáltatásokat hagyományos közbeszerzési eljárás révén is be lehet-e szerezni, az ajánlatkérő nem dönthetett jogerősen arról a kérdésről, hogy a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezésének időpontjában, azaz 2016. április 18–án fennállt-e az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződés odaítélését megelőző versenyeztetési kötelezettség.

36 E körülmények között az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan helyzet, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyben az ajánlatkérő olyan jogi személy részére ítélt oda egy közbeszerzési szerződést, amely felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló irányítást gyakorol, olyan eljárás keretében, amelyet akkor indítottak meg, amikor a 2004/18 irányelv még hatályban volt, és amelynek alapján az említett irányelv hatályon kívül helyezését, azaz 2016. április 18-át követően kötöttek szerződést, a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozik, amennyiben az ajánlatkérő jogerősen döntött arról a kérdésről, hogy valamely közbeszerzési szerződés ezen időpontot követő odaítélése során fennáll-e az előzetes versenyeztetési kötelezettség.

A második kérdésről

37 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A harmadik kérdés a) pontjáról

38 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a harmadik kérdés a) része többek között a 2014/24 irányelv 1. cikkének (4) bekezdésére, valamint a Charta 36. cikkére hivatkozik, amely rendelkezések az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkoznak.

39 Ugyanakkor az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz olyan elemet, amely igazolhatná, hogy az „általános gazdasági érdekű szolgáltatások” fogalmának értelmezése releváns az alapügy megoldása szempontjából, ezen értelmezés nem teszi lehetővé a Bíróság számára, hogy a harmadik kérdés a) részére – annyiban, amennyiben az a 2014/24 irányelv 1. cikkének (4) bekezdésére és a Charta 36. cikk vonatkozik –, hasznos választ adhasson.

40 A harmadik kérdés a) részét tehát át kell fogalmazni, és meg kell állapítani, hogy azzal a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell–e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabály, amellyel valamely tagállam az „in house” ügyletek megkötését többek között attól a feltételtől teszi függővé, hogy a közbeszerzési szerződés odaítélése nem teszi lehetővé a teljesített szolgáltatások minőségének, hozzáférhetőségének vagy folyamatosságának biztosítását.

41 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a 2014/24 irányelvnek – amint azt (1) preambulumbekezdése kimondja –, az a célja, hogy összehangolja a bizonyos összeget meghaladó szerződések odaítélésére vonatkozó nemzeti közbeszerzési eljárásokat.

42 E megállapítás fényében kell értelmezni a 2014/24 irányelv 12. cikknek (1) bekezdését, amelynek értelmében „[a]z ajánlatkérő szervek által egy másik, a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó jogi személynek odaítélt közbeszerzési szerződés nem tartozik az ezen irányelv hatálya alá az [e bekezdés a)–c) pontjában foglalt] feltételek együttes teljesülése esetén”.

43 E rendelkezés, amely tehát azon feltételek pontosítására szorítkozik, amelyeket az ajánlatkérő akkor köteles tiszteletben tartani, ha „in house” ügyletet kíván kötni, csupán arra hatalmazza fel a tagállamokat, hogy az ilyen ügyletet kizárják a 2014/24 irányelv hatálya alól.

44 Következésképpen nem foszthatja meg a tagállamokat attól a szabadságtól, hogy a szolgáltatások nyújtásának, az építési beruházásoknak vagy az árubeszerzéseknek valamely módját másokkal szemben előnyben részesítsék. E szabadság ugyanis olyan döntést feltételez, amelyet a szerződés odaítélését megelőző szakaszban hoznak meg, és amely ennélfogva nem tartozhat a 2014/24 irányelv hatálya alá.

45 A tagállamoknak az azon szolgáltatásnyújtások módjának megválasztására vonatkozó szabadsága, amelyekkel az ajánlatkérők kielégítik saját szükségleteiket szintén a 2014/24 irányelv (5) preambulumbekezdéséből következik, amely kimondja, hogy „ezen irányelv egyetlen rendelkezése sem kötelezi a tagállamokat arra, hogy alvállalkozásba adják vagy kiszervezzék azon szolgáltatások nyújtását, amelyeket maguk kívánnak nyújtani, illetve amelyeket az ezen irányelv szerinti közbeszerzési szerződésektől eltérő módon kívánnak megszervezni”, és ezzel megfogalmazza a Bíróságnak az említett irányelvet megelőző ítélkezési gyakorlatát.

46 Ily módon, ugyanúgy, ahogyan a 2014/24 irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy közbeszerzési eljárást folytassanak le, nem kényszerítheti őket arra sem, hogy „in house” ügyletet kössenek abban az esetben, ha a 12. cikk (1) bekezdésében előírt feltételek teljesülnek.

47 Egyébként a tagállamok számára ily módon biztosított szabadság egyértelműbben kitűnik a koncessziós szerződések odaítéléséről szóló, 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 1. o.) 2. cikkének (1) bekezdéséből még, amelynek értelmében:

„Ez az irányelv elismeri az állami, területi és települési hatóságok igazgatási szabadságának elvét a nemzeti és uniós jogszabályokkal összhangban. Ezek a hatóságok szabadon eldönthetik, hogy miként tudják a legmegfelelőbben biztosítani az építési munkák teljesítésének vagy a szolgáltatások nyújtásának olyan módon való irányítását, hogy magas szinten biztosított legyen különösen a minőség, a biztonság és a megfizethetőség, az egyenlő bánásmód, valamint az egyetemes hozzáférés és a felhasználói jogok előmozdítása a közszolgáltatások területén.

Az említett hatóságok eldönthetik, hogy közérdekű feladataikat saját erőforrásaik felhasználásával vagy más hatóságokkal együttműködésben teljesítik, vagy pedig e feladatokkal gazdasági szereplőket bíznak meg.”

48 Az építési beruházások vagy szolgáltatásnyújtások teljesítését érintő legmegfelelőbb irányítási mód kiválasztásával kapcsolatban a tagállamok rendelkezésére álló szabadság azonban nem lehet korlátlan. E szabadság gyakorlása során éppen ellenkezőleg tiszteletben kell tartani az [EUM-]Szerződés alapvető rendelkezéseit, és különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elvét, továbbá az ezekből levezethető olyan elveket, mint az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elve (lásd analógia útján: 1987. július 9-i CEI és Bellini ítélet, 27/86–29/86, EU:C:1987:355, 15. pont; 2000. december 7-i Telaustria és Telefonadress ítélet, C-324/98, EU:C:2000:669, 60. pont; 2009. szeptember 10-i Sea ítélet, C-573/07, EU:C:2009:532, 38. pont).

49 E korlátok között a tagállam megteheti, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében nem szereplő feltételeket ír elő valamely ajánlatkérővel szemben ahhoz, hogy az ajánlatkérő különösen a szolgáltatás folyamatosságának, jó minőségének és elérhetőségének biztosítása érdekében „in house” ügyletet köthessen.

50 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdés a) részére azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében valamely tagállam egy „in house” ügylet megkötését többek között attól a feltételtől teszi függővé, hogy közbeszerzési szerződés odaítélése nem teszi lehetővé a teljesített szolgáltatások minőségének, hozzáférhetőségének vagy folyamatosságának biztosítását, amennyiben a szolgáltatás nyújtásának valamely különös módja melletti döntést a közbeszerzési szerződés odaítélését megelőző szakaszban hozták meg, és az megfelel az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elvének.

A harmadik kérdés b) pontjáról

51 Harmadik kérdésének b) részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését az átláthatóság elvére tekintettel úgy kell–e értelmezni, hogy azokat a feltételeket, amelyektől a tagállamok az „in house” ügyletek megkötését függővé teszik, konkrét és egyértelmű pozitív közbeszerzési jogi szabályok útján kell meghatározni.

52 Amint az a jelen ítélet 44. pontjában is megállapításra került, a 2014/24 irányelv nem fosztja meg a tagállamokat attól a szabadságtól, hogy a közbeszerzési szerződés odaítélését megelőző szakaszban a szolgáltatásnyújtás, az építési beruházás vagy az árubeszerzés kivitelezésének valamely módját másokkal szemben előnyben részesítsék.

53 Ebből következik, hogy ha valamely tagállam olyan szabályokat vezet be, amelyek alapján a szolgáltatásnyújtás, az építési beruházás vagy az árubeszerzés teljesítésének e módját más módokkal szemben előnyben részesítik, mint ahogyan erre a jelen ügyben azon feltételek kapcsán került sor, amelyektől a litván jog a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében az „in house” ügyletek megkötését függővé teszi, e szabályok bevezetése nem tartozhat az említett irányelv átültetésének körébe.

54 Mindazonáltal, amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy így járnak el, továbbra is kötelesek – amint azt a jelen ítélet 48. pontja hangsúlyozta – különböző elveket, köztük az átláthatóság elvét tiszteletben tartani.

55 Az átláthatóság elve – a jogbiztonság elvéhez hasonlóan – megköveteli, hogy azokat a feltételeket, amelyektől a tagállamok az „in house” ügyletek megkötését függővé teszik, az önkényesség kockázatának elkerülése érdekében kellően hozzáférhető, konkrét és alkalmazásuk szempontjából előrelátható szabályok útján határozzák meg.

56 A fenti megfontolásokra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a versenytörvény rendelkezéseit érintő, a litván legfelsőbb bíróságok által 2015 közepétől végzett értelmezés alakulása kellő egyértelműséggel és pontossággal nyilvánult–e meg, és hogy annak elegendő nyilvánosságot biztosítottak-e ahhoz, hogy mind az ajánlatkérők, mind pedig az érdekelt gazdasági szereplők arról észszerűen tájékoztatást kapjanak.

57 A harmadik kérdés b) részére tehát azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését az átláthatóság elvére tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azokat a feltételeket, amelyektől a tagállamok az „in house” ügyletek megkötését függővé teszik, konkrét és egyértelmű

pozitív közbeszerzési jogi szabályok útján kell meghatározni, amelyeknek az önkényesség kockázatának elkerülése érdekében kellően hozzáférhetőnek és az alkalmazásuk szempontjából előreláthatónak kell lenniük, aminek a vizsgálata a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A negyedik kérdésről

58 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő „in house” ügylet megkötése önmagában összeegyeztethető–e az uniós joggal.

59 A 2014/24 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjából az következik, hogy nem tartozik ezen irányelv hatálya alá az ajánlatkérő szerv által egy, a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó valamely jogi személynek odaítélt közbeszerzési szerződés, ha először is az ajánlatkérő szerv olyan irányítást gyakorol az érintett jogi személy felett, amely hasonló ahhoz az irányításhoz, amelyet saját szervezeti egységei felett gyakorol, másodszor az irányított jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át az irányítást gyakorló ajánlatkérő szerv által vagy az ajánlatkérő szerv irányítása alatt működő más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése teszi ki, harmadszor pedig főszabály szerint nincs közvetlen magántőke-részesedés ugyanebben a jogi személyben.

60 Mindazonáltal e rendelkezés kizárólag a 2014/24 irányelv hatályára vonatkozik, és nem értelmezhető úgy, hogy az meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a közbeszerzési szerződést valamely „in house” ügylet keretében kell odaítélni.

61 Amint az lényegében a jelen ítélet 48. pontjából következik, az a tény, hogy valamely „in house” ügylet a 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében nem tartozik ezen irányelv hatálya alá, nem mentesítheti a tagállamokat, de az ajánlatkérőket sem az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, az arányosság és az átláthatóság elvének tiszteletben tartása alól.

62 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv (31) preambulumbekezdése a közszférabeli szervek közötti együttműködés tekintetében kimondja, hogy biztosítani kell, hogy az ilyen jellegű együttműködések egyike se eredményezze a verseny torzulását a magánszféra gazdasági szereplői viszonylatában.

63 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata különösen annak értékelése, hogy az alapügyben szóban forgó „in house” ügylet megkötésével, amelynek tárgya egy olyan közbeszerzési szerződés tárgyával van átfedésben, amelyet az Irgita mint nyertes ajánlattevő teljesít, az ajánlatkérő nem sértette meg az e szerződésből eredő szerződéses kötelezettségeit, valamint az átláthatóság elvét, amennyiben bebizonyosodik, hogy az utóbbi nem határozta meg kellő egyértelműséggel a szükségleteit, különösen azáltal, hogy nem biztosította a szolgáltatások minimális mennyiségének a nyertes ajánlattevő részére történő nyújtását, vagy ha az említett ügylet az Irgita által kötött szerződés általános rendszerének lényeges módosulását jelenti.

64 A negyedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy egy olyan „in house” ügylet megkötése, amely teljesíti a 2014/24 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában kimondott feltételeket, önmagában nincs összhangban az uniós joggal.

A költségekről

65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az olyan helyzet, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelyben az ajánlatkérő olyan jogi személy részére ítélt oda egy közbeszerzési szerződést, amely felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló irányítást gyakorol, olyan eljárás keretében, amelyet akkor indítottak meg, amikor az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv még hatályban volt, és amelynek alapján az említett irányelv hatályon kívül helyezését, azaz 2016. április 18-át követően kötöttek szerződést, a közbeszerzésről és a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozik, amennyiben az ajánlatkérő jogerősen döntött arról a kérdésről, hogy valamely közbeszerzési szerződés ezen időpontot követő odaítélése során fennáll-e az előzetes versenyeztetési kötelezettség.**

2) **A 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében valamely tagállam egy „in house” ügylet megkötését többek között attól a feltételtől teszi függővé, hogy közbeszerzési szerződés odaítélése nem teszi lehetővé a teljesített szolgáltatások minőségének, hozzáférhetőségének vagy folyamatosságának biztosítását, amennyiben a szolgáltatás nyújtásának valamely különös módja melletti döntést a közbeszerzési szerződés odaítélését megelőző szakaszban hozták meg, és az megfelel az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elvének.**

3) **A 2014/24 irányelv 12. cikkének (1) bekezdését az átláthatóság elvére tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azokat a feltételeket, amelyektől a tagállamok az „in house” ügyletek megkötését függővé teszik, konkrét és egyértelmű pozitív közbeszerzési jogi szabályok útján kell meghatározni, amelyeknek az önkényesség kockázatának elkerülése érdekében kellően hozzáférhetőnek és az alkalmazásuk szempontjából előre láthatónak kell lenniük, aminek a vizsgálata a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.**

4) **Egy olyan „in house” ügylet megkötése, amely teljesíti a 2014/24 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában kimondott feltételeket, önmagában nincs összhangban az uniós joggal.**

Aláírások